Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2008

AISTRIÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA

NASCMHODÚIL

LEIBHÉAL COMÓNTA

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2008

AISTRIÚCHÁN
AR SCÉIM MHARCÁLA

NASCMHODÚIL

LEIBHÉAL COMÓNTA

GAIRMCHLÁR NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2008

Scrúdú Nascmhodúl

Freagraí & Aistriúchán

Scrúdú Scríofa

Marcanna Iomlána an Scrúdaithe 160

Gradam	**128 marc**
Fiúntas	**104 marc**
Pas	**80 marc**

Roinn A	Closamharc	30 marc

Cuid 1

C1	Cad iad na seirbhísí a thairg Top Solutions nuair a cuireadh ar bun ar dtús é?	**1 mharc**

Seirbhís caidrimh phoiblí /mhargaíochta.
Fógraíocht a shocrú agus ábhair thionscnaimh/bróisiúir agus fógráin a ullmhú.

1 @ 1m

C2	Conas a d'fhorbair Top Solutions na seirbhísí gnó a thairgeann sé?	**2 mharc**

Trí imeacht ó fhógraíocht agus ó mhargaíocht a fhorbairt do ghnólachtaí beaga chuig feachtais mhargaíochta a eagrú do ghnólachtaí níos mó, tionscnaimh ar nós irisleabhar, fógraíocht nuachtáin, coir poist agus urraíochtaí a chomhordú.

2 @ 1m

C3	Cad iad na tréithe pearsanta a bhí ag teastáil ó Mháire ina ról mar bhainisteoir?	**3 mharc**

A bheith in ann cinntí a dhéanamh.
A bheith in ann idirbheartaíocht a dhéanamh
Fadhbanna a réiteach
A bheith solúbtha ó thaobh cur chuige

3 @ 1m

Cuid 2

C4	Cad a spreag Máire chun smaoineamh ar a cuid oibre a athrú?	**4 mharc**

Cúiseanna pearsanta, bhí an taisteal ag éirí fadálach.
Theastaigh uaithi níos mó smachta a bheith aici ar a cuid ama.
Ceapann sí gur duine nuálach í agus tá sí sásta riosca a ghlacadh.
Tá réimse leathan taithí aici sa bhainistíocht, sa Chaidreamh Poiblí & sa Mhargaíocht

2 @ 2m

C5	Mínigh na riachtanais dlí a chomhlíon Máire mar fhostóir.	**4 mharc**

1. *Thug sí a Chonradh Fostaíochta do Mark ina leagtar amach ann pá/coinníollacha oibre/teidlíochtaí saoire/ saoire bhreoiteachta.*
2. *Bhí ar Mark ráiteas Sláinte & Sábháilteachta a léamh agus na nósanna imeachta a bhaineann leo.*
3. *Bhí sí i bhfabhar ballraíochta sa Cheardchumann.*

1 @ 4m
2m + 2m

C6 Cén bealach a cheapann Marc ar féidir leis cabhrú le rath a bheith ar Top Solutions?	**4 mharc**

Tá scileanna bainistíochta tograí aige chomh maith le scileanna i ndearadh grafach/scileanna foirne a chuideodh.
D'fhéadfadh an taithí atá aige sa phriontáil an cineál oibre a dhéanann siad a leathnú/cur ar a gcumas fanacht chun cinn ar iomaitheoirí/ custaiméirí éagsúla a mhealladh.

1 @ 4m
2m + 2m

Cuid 3

C7 Cad iad na céimeanna a ghlacann Máire chun déileáil leis na rioscaí a bhaineann le bheith féinfhostaithe?	**6 mharc**

1. *Creideann sí nach mór d'fhostaithe a bheith sásta leibhéal ard seirbhíse a thabhairt do chustaiméirí chun a chinntiú go bhfillfidh siad/mar go bhfillfidh siad.*
2. *Coinníonn sí súil ar threochtaí don todhchaí ionas gur féidir léi a bheith ag faire ar éileamh/coinneáil chun cinn ar iomaitheoirí.*
3. *Is duine cruthaitheach í mar go bhforbraíonn sí smaointe nua agus cuireann sí ag obair iad.*
4. *Ní ghlacann sí leis go bhfanfaidh an margadh mar atá mar go dtuigeann sí go bhféadfadh ciorruithe eacnamaíochta tionchar a imirt ar an ngnó.*

2 @ 3m .
2m + 1m

C8 Cad iad na láidreachtaí atá ag Top Solutions? Tabhair cúiseanna ar roghnaigh tú gach ceann díobh.	**6 mharc**

1. *Pobal-bhunaithe; bíonn cliaint dílis dúinn /go maith chun gnó nua a mhealladh.*
2. *Cuirtear fostaíocht ar fáil sa cheantar áitiúil, níos éasca socruithe a oireann don fhoireann a dhéanamh.*
3. *Taithí phearsanta agus eolas Mháire. Tá éagsúlacht ó thaobh oiliúna agus taithí aici a chuidíonn chun an gnó a reáchtáil.*
4. *Foireann mhaith; fostaithe díograiseacha a oibríonn go crua.*
5. *Cuireann siad seirbhís iomlán ar fáil ó tharla ionad ilfhreastail acu/ a bhfuil seirbhís phriontála curtha leis.*
6. *Ó tharla go bhfilleann custaiméirí tá bonn cliant bunaithe acu.*

2 @ 3m
2m + 1m

Roinn B	Cás-Staidéar	30 Marc

C1	Luaigh agus mínigh trí fhadhb atá ag muintir Bhaile an Iúir? **6 mharc**

1 *Droch-infreastruchtúr, iompar poiblí teoranta/gan aon láthair/seirbhís iarnróid.*
2 *Daonra ag athrú, daoine ag bogadh, daonra ag dul in aois.*
3 *Daoine óga ag imeacht.*
4 *Laghdú/baol iomarcaíochtaí/meath eacnamaíochta.*
5 *Easpa seirbhísí/saoráidí.*
6 *Gan mórán deiseanna fostaíochta/nó séasúrach.*
7 *Saincheisteanna comhshaoil.*

3@2m an ceann
1m + 1m

C2	(i) Déan cur síos ar na deiseanna agus/nó ar na dúshláin a d'fhéadfadh a bheith roimh an nGrúpa Pobail. **12 mharc**

Deiseanna

1 *In áit mhaith, bonn maith custaiméirí sa chathair agus sa bhaile.*
2 *Deiseanna maithe turasóireachta.*
3 *D'fhéadfadh áitritheoirí a thaistealaíonn a mhealladh chuig poist áitiúla.*
4 *Saoráidí maithe oideachais.*
5 *Cruthú post*

Dúshláin

1 *Easpa airgeadais. D'fhéadfadh sé a bheith deacair airgead a fháil ó institiúidí iasachta/ tiomsú airgid/ infheistíocht áitiúil/ cúnamh deontais.*
2 *Easpa suime/éagsúlacht daoine a fháil le bheith páirteach.*
3 *Easpa taithí/a laghad traidisiún fiontair/oiliúint de dhíth/scileanna bainistíochta/ cuidiú ó ghníomhaireachtaí.*
4 *Pearsantachtaí nach dtarraingíonn le chéile/daoine ag iarraidh an ceann is fearr a fháil/féin-suim ag daoine/gan ionadaíocht ag gach páirtí leasmhar ar an gcoiste.*
5 *Suíomh Bhaile an Iúir. Níl gnóthaí ag iarraidh lonnú ann ó tharla é 50 km ón gcathair.*

2 @ 4m
3m+1m

(ii) Déan cur síos ar na deacrachtaí a d'fhéadfadh a bheith roimh an nGrúpa Pobail agus fiontraíocht á cur chun cinn acu.

1 *Tionchar ar ghnó atá ann cheana.*

Talamh talmhaíochta anois á úsáid le gnóthaí nó tithe a thógáil air/ comórtas.

2 *Saincheisteanna pleanála.*

Agóideoirí áitiúla/tionchar ar an gcomhshaol/cead a fháil.

3 *Easpa lucht oibre, rud a chuireann lagmhisneach ar fhiontraithe.*

easpa scileanna/ gá le hoiliúint a chur ar dhaoine, rud a d'fhéadfadh a bheith costasach/oibrithe a bheadh ag súil le pá ard/suíomh iargúlta.

4 *Agóidí i gcoinne athruithe/easpa tacaíochta polaitiúla.*

Gan daoine áitiúla ag iarraidh tionscail ar mhór-scála.

5 *Easpa scileanna ar dhaoine/gan a bheith sásta riosca a ghlacadh i bhfoirm fiontair a bhunú.*

D'fhéadfadh nach mbeadh siad ag iarraidh imeacht ó fhostaíocht a íocann go maith/nach mbeadh taithí chuí acu.

6 *Easpa pleanála fadtéarmaí/easpa físe do thodhchaí Bhaile an Iúir.*

Ba chóir smaoineamh go maith ar an gcineál sin leathnaithe agus d'fhéadfadh nach mbeadh an fhís don bhaile curtha in iúl ag an ngrúpa.

7 *Maoiniú chun fiontar a chur chun cinn.*

Bheadh orthu triail a bhaint as deontas a fháil dóibh féin ó ghníomhaireacht rialtais.

2 @ 2m (0m, 2m)

C3 Tabhair breac-chuntas ar cheithre impleacht dhiúltacha do mhuintir Bhaile an Iúir má théitear chun cinn leis an bPáirc Thionsclaíoch atá molta. **12 mharc**

1 *Saincheisteanna Comhshaoil.*

D'fhéadfadh athrú a theacht ar chaighdeán saoil/ ar thruailliú/ar thorann.

2 *D'fhéadfadh laghdú a theacht ar thurasóireacht mar nach mbeadh an baile chomh tarraingteach do thurasóirí. D'fhéadfadh nach leor tionscal ceardaíochta le cuairteoirí a mhealladh.*

3 *D'fhéadfadh meath a theacht ar spiorad an phobail mura smaoinítear i gceart ar an leathnú nó mura smachtaítear é. D'fhéadfadh nach mbeadh dóthain daoine áitiúla ann a dhéanfadh iarracht an áit a dhéanamh tarraingteach d'áitritheoirí.*

4 *D'fhéadfadh fadhbanna sóisialta a bheith ann mura mbeadh saoráidí ann d'oibrithe a thiocfadh isteach sa cheantar. Bheadh tionchar diúltach aige seo ar phraghsanna tithe/ easpa áiteanna i scoileanna.*

5 *D'fhéadfadh tionchar a bheith ag tionscail mhóra atá níos iomaíche ar ghnóthaí beaga áitiúla. D'fhéadfaidís sin dul ó mhaith uilig. D'fhéadfadh nach mbeadh siopaí etc chomh pearsanta is a bhí.*

6 *Caillfidh siad an cháil mhaith atá orthu sa tionscal brioscaí agus milseogra. D'fhéadfadh sé a bheith deacair tionscal nua a thabhairt chun cinn a mbeadh cáil orthu lena aghaidh.*

7 *Plódú tráchta. Chuirfeadh sé sin moill ar oibrithe ag dul ag obair/ ar dhaltaí ag dul ar scoil.*

2 @ 4m(3m +1m)
2 @ 2m (1m +1m)

Roinn C	Ceisteanna Ginearálta	100 marc

Q1 Tá an fhiontraíocht riachtanach má tá dul chun cinn le déanamh.

(a) Mínigh cad a thuigeann tú leis an téarma 'fiontraíocht'. **2 mharc**

Is éard is fiontar ann nuair a ghlacann tú riosca le gnó a bhunú nó tionscnaíocht a léiriú/ a bheith cruthaitheach/ forghníomhach/ glacadh le dúshláin nua/ cumas nuálaíochta a léiriú.

2m (1m + 1m)

(b) Liostaigh ceithre mhodh a d'fhéadfadh fiontar gnó a úsáid chun smaointe a ghiniúint. **4 mharc**

1 Féach ar cad atá iomaitheoirí a dhéanamh.

2 Athbhreithniú ar ghearáin /ar aiseolas/ar mholtaí custaiméirí.

3 Smaointe na bhfostaithe/moltaí ón bhfoireann/ó ionadaithe díolacháin/ó dhaoine eile.

4 Bí rannpháirteach i dtaighde margaíochta/ an t-idirlíon/comhairleoirí/Boird Fhiontar Contae.

5 Ón Roinn Taighde & Forbartha.

4 @ 1m an ceann

(c) I ngach ceann de na réimsí seo a leanas déan cur síos ar dhá shampla d'fhiontraíocht ag feidhmiú: (i) An Teaghlach, (ii) An Pobal Áitiúil **8 marc**

Teaghlach

1 Athchúrsáil - Ag baint leasa as boscaí bruscair glasa agus donna nó siopaí dara láimhe.
2 Buiséadú - Ioncam agus caiteachas thar thréimhse ama a phleanáil.
3 Déan féin é (DIY) - Ciallaíonn sé sin nach gcaithfidh tú fir cheirde a íoc leis an obair a dhéanamh.
4 Do chuid glasraí féin a chur - d'fhéadfadh sé seo a bheith níos folláine/orgánach agus a bheith níos saoire ná glasraí a cheannach sna siopaí.
5 Pleanáil - obair atá le déanamh sa bhaile a roinn t- Ciallaíonn sé sin go roinntear an obair idir gach duine sa teaghlach.
6 Gnó baile a bhunú sa bhaile, e.g. Bácáil bhaile/leaba & bricfeasta (B & B)

2 @ 2m (1m + 1m)

Pobal Áitiúil

1 Eagraíocht Pobail Áitiúil/ Coiste na mBailte Slachtmhara - Cuireann sé seo leis an gceantar agus cruthaíonn sé mórtas i measc an phobail.
2 Tiomsú airgid don cheantar áitiúil - Cuidíonn sé seo le carthanacht nó club áitiúil ionas go bhfaighidh baill seirbhísí níos fearr.
3 Scéimeanna Pobal ar Aire – Airíonn áitritheoirí áitiúla níos sábháilte nó ní bhíonn faitíos ar dhaoine atá níos sine.
4 Clubanna/Grúpaí deonacha chun dul chun tairbhe do dhaoine óga/scothaosta etc - Déantar freastal ar gach duine ansin/ laghdaítear ar loitiméireacht/ ar an uaigneas etc.

2 @ 2m (1m +1m)
1m as iad a thabhairt + 1m as iad a mhíniú.

(d) Déan smaoineamh ar an bpáirt a ghlac tú i ndréachtú plean fiontraíochta/gníomhaíochta LCVP do ghníomhaíocht ranga. (i) Luaigh ábhar ardteistiméireachta amháin a chabhraigh leat. Abair cén fáth. (ii) Tabhair mionchuntas ar **thrí** bhealach ina gcabhróidh do rannpháirtíocht sa Ghníomhaíocht leat sa todhchaí	**11 mharc**

Ábhar Ardteistiméireachta a chabhraigh. *1m*
Cén Fáth? Aon scil bainteach a foghlaimíodh/aitheantas d'eolas a foghlaimíodh. *1m*

Sampla *Gnó*
Bhí cleachtadh agam ar phleananna Gnó agus mar sin thuig mé na Ranna ba chóir a chur san áireamh.

Bealaí a gcabhróidh an rannpháirtíocht leat.

1. *Cuireann sí iallach ort smaoineamh ar na céimeanna agus féachaint ar gach gné/pleanáil.*
2. *Cuirtear feabhas ar smaointeoireacht chriticiúil mar go gcaitear smaointe a mheas agus an rogha is fearr a roghnú.*
3. *Obair foirne mhaith mar go bhfoghlaimíonn tú ó dhaoine eile, meas agat ar thuairimí daoine eile.*
4. *Aon scil nua a fhoghlaimítear nó aon chaighdeán a fhorbraítear a mhínítear.*

3 @ 3m an ceann
(1m +2m)

C2 Tá an phleanáil riachtanach má tá rath le bheith ar ghnó.

(a) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** chúis a bhfuil sé tábhachtach go ndéanfadh gnólacht pleanáil.	**6 mharc**

1. *Treochtaí don todhchaí/athruithe i ndíol spéise tomhaltóirí/ fadhbanna a aithint agus a bheith ag faire orthu.*
2. *Cuireann sé ar do chumas spriocanna/targaidí réalaíocha is féidir a bhaint amach a leagan síos.*
3. *Is féidir leat athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí mar atá agus féachaint an gá aon athruithe/ cinntí a dhéanamh.*
4. *Bíonn tú ar an eolas maidir le riachtanais airgeadais agus bíonn plean de dhíth má bhítear ag déanamh iarratais ar iasacht nó deontas.*
5. *Is féidir leat buiséid a dhréachtú agus teorainn a chur le caiteachas/trealamh a cheannach don todhchaí.*
6. *Coinneáil chun cinn ar an gcomórtas.* *3 @ 2m each*
1m + 1m

(b) Ainmnigh agus mínigh **dhá** réimse a bheadh mar chuid de Chorp an phlean gnó. Abair cén fáth a mbaineann tábhacht le gach ceann	**4 mharc**

1. *Taighde margaíochta*
Tá sé sin tábhachtach chun féachaint an éireoidh le do smaoineamh.
2. *Airgeadas*
Tá sé sin tábhachtach le go mbeidh fios agat cá mhéad a bheidh ag teastáil/cá bhfaighidh tú an t-airgead leis an ngnó a bhunú/ tá buiséadú tábhachtach chun a chinntiú go mbeidh do dhóthain agat chun costais reatha a chlúdach.
3. *Pearsanra/Acmhainní Daonna*
Cá mhéad fostaí a theastódh uait/cé na cáilíochtaí a theastódh uathu.
4. *Mionsonraí ar aschur an Táirge/na Seirbhíse*
Léiríonn sé seo go bhfuil a fhios agat cé chomh fada a ghlacfadh sé ort na táirgí a dhéanamh/go bhfuil pleanáil déanta agat maidir le deacrachtaí a d'fhéadfadh a theacht chun cinn.
5. *Áitreabh/Suíomh*
Saoráidí cearta agus dóthain spáis a bheith ar fáil/bheith gar d'infreastruchtúr maith

2 @ 2m an ceann
1m + 1m

(c)	Déan smaoineamh ar shuíomh fiontair/eagraíochta a bhfuil eolas agat uirthi. Tabhair breac-chuntas ar **thrí** chúis a bhfuil sí suite ansin. **6 mharc.**

1 *Gar do mhargaí/teacht ar amhábhar.*
2 *Bhí áitreabh ar fáil/traidisiún, é ansin le fada.*
3 *Teacht a bheith ar lucht oibre oiriúnach.*
4 *Saincheisteanna comhshaoil.*
5 *Ar chúiseanna eacnamaíochta - deontas ar fáil ó tharla in Ionad Gnó*
6 *Infreastruchtúr - gar do bhóithre maithe/páirceáil.*

3 @ 2m an ceann
0 nó 2m.

(d)	Ainmnigh fiontar gnó a bhfuil eolas agat air agus déan anailís LLDB (SWOT) ar an ghnó sin. **9 marc**

Ainm an Ghnó *1m*

Anailís SWOT

Láidreachtaí	*Suíomh* *Táirge/seirbhís* *Daoine* *Cáil/Gradaim buaite* *Custaiméirí dílis*
Laigeachtaí	*Drochbhainistíocht* *Caipiteal de dhíth* *Áitreabh/trealamh as dáta*
Deiseanna	*Margaí nua/leathnú* *Táirgí nua* *Fostaithe le taithí*
Bagairtí	*Comórtas* *Costas airgeadais* *Drochfhostaithe/Gan aon fhostaithe* *Meath eacnamaíochta*

8 @ 1m an ceann
Ná déan pointí an athuair.
Gá le 2 phointe as gach catagóir.

C3 Tugann socrúcháin oibre deis mhaith do mhic léinn taithí a fháil ar shaol na hoibre.

(a)	Liostaigh **trí** chúis a mbaineann tábhacht le scáthú oibre/taithí oibre do mhic léinn. **3 mharc**

1 Tugann sé blaiseadh dóibh ar shaol na hoibre.
2 Cuidíonn sé leo ó thaobh gairm a roghnú.
3 Foghlaimítear scileanna nua.
4 Cuireann sé lena CV.
5 Cuireann idirghníomhú le daoine fásta lena féinmhuinín.
6 D'fhéadfadh siad obair pháirtaimseartha a fháil as/teagmhálacha.
7 Cuidíonn sé leo a bpunann a chur le chéile.
8 Spreagann sé tú níos mó oibre a dhéanamh ar scoil.

3 @ 1m an ceann

(b)	Déan cur síos ar **cheithre** dheacracht a d'fhéadfadh a bheith ag mic léinn le linn scáthú oibre/taithí oibre. **8 marc**

1 Nach dtabharfaí obair a mbeadh brí léi dóibh le déanamh, gan aon suim a bheith acu san obair.
2 Gan fios acu conas trealamh a úsáid/ar nósanna imeachta/gan aon treoracha tugtha dóibh/ go mbeadh an obair deacair orthu.
3 Nach n-aireodh siad mar chuid den fhoireann mar nár cuireadh in aithne iad d'fhostaithe eile/ nach mbeadh suim ag fostaithe cuidiú le mic léinn.
4 An iomarca oibre á baint astu nó dúshaothrú a bheith á dhéanamh orthu, go mbeifí ag súil go n-oibreodh siad uaireanta fada nó iallach a bheith orthu jabanna nach mbíonn tóir orthu a dhéanamh.
5 An ceann is fearr a fháil ar imní phearsanta e.g. cúthaileacht/easpa taithí.
6 Saincheisteanna praiticiúla, iompar, coinneáil ama, cód feistis

4 @ 2m an ceann
1m + 1m

(c)	Luaigh **agus** mínigh na freagrachtaí atá ar fhostóirí i leith sláinte, shábháilteacht agus leas a gcuid fostaithe. ***6 mharc***

Ní mór d'fhostóirí:
1 Ráiteas sábháilteachta a chur ar fáil.
2 An timpeallacht oibre a bheith sláintiúil agus sábháilte/ saoráidí cearta, sosanna, saoirí, meaisíní a bheith ag obair mar is ceart.
3 Oiliúint/treoracha/ druileanna dóiteáin/comharthaí sábháilteachta a chur ar fáil.
4 Oifigeach sábháilteachta a cheapadh/timpistí a chur in iúl don Oifigeach nó don Údarás Sláinte agus Sábháilteachta.
5 Feisteas/trealamh sábháilteachta a sholáthar.
6 Céimeanna a ghlacadh chun bulaíocht a chosc.

3 @ 2m an ceann
1m as iad a thabhairt + 1m as iad a mhíniú.
Níor cheart míniúcháin a thabhairt an athuair.

(d) Scríobh litir fhoirmiúil chuig fostóir i do cheantar ag lorg taithí oibre mar chuid de do chlár Nascmhodúl. **8 marc**	

Do sheoladh }		
Seolaí }	*1m*	
Dáta	*1m*	
Oscailt & dúnadh	*1m*	
Réamhrá	*1m*	*tagair do LCVP nó do Nascmhodúil.*
Ráiteas ag lorg taithí oibre.	*1m*	
Leagan amach	*1m*	
Litriú	*1m*	
Gramadach, paragraif, poncaíocht	*1m.*	

C4 Is gníomhaíocht ranga riachtanach í pleanáil imeachta le cur leis an bhfoghlaim.

(a) Mar chuid de bhur modúl fiontraíochta LCVP, tá beartaithe ag do rang taispeántas gairmeacha a eagrú. Fógraíodh cruinniú ranga chun an t-imeacht a eagrú. Dréachtaigh clár don chruinniú seo. **7 marc**

Clár

3 ball coiste le toghadh.	*3@ 1m an ceann cathaoirleach, rúnaí, cisteoir*	
Má deirtear 'coiste a thoghadh' - 1m amháin		
Taispeántas Gairme a eagrú.	*}*	
Suíomh	*}*	
Dáta an taispeántais*	*}*	*3 @ 1m an ceann *pointe éigeantach.*
Costais atá i gceist	*}*	
Sceideal oibre/cé a dhéanann cén rud.	*}*	
Dáta an chéad chruinnithe eile	*}*	
AGE	*}*	
Ceannteideal & leagan amach	*1m*	

(b)	Luaigh agus mínigh **trí** bhuntáiste a bhaineann le bheith ag obair mar chuid d'fhoireann nuair a bhítear ag tabhairt faoin ngníomhaíocht. ***6 mharc***

1 *Roinntear an obair, laghdaítear ualach oibre gach duine/déantar an jab níos túisce/caighdeán oibre níos fearr/tagann smaointe breise chun cinn.*
2 *Bíonn daoine ann le scileanna éagsúla is dá bhrí sin éireoidh níos fearr leis an togra/níos éasca fadhbanna a réiteach/déantar cinntí níos fearr.*
3 *Beidh tú ábalta foghlaim ó bhaill eile foirne, scileanna nua.*
4 *Airítear go bhfuiltear ag nascadh/ oibrithe níos sásta.*
5 *Bíonn tuiscint níos fearr ar an obair atá i gceist i réimsí eile oibre seachas do réimse féin.*
6 *Níos éasca leanúint ar aghaidh le hobair oibrí eile ó tharla go raibh sibh ag obair go dlúth le chéile.*

3 @ 2m an ceann
1m as iad a thabhairt + 1m as iad a mhíniú

(c)	Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach measúnú a dhéanamh ar an ngníomhaíocht? **3 mharc**

1 *Chun a mheas cé acu ar comhlíonadh aidhmeanna / cad a d'oibrigh go maith.*
2 *Faigheann tú amach an ní nach ndeachaigh go maith agus cén fáth.*
3 *Féadfaidh tú gníomh ceartaitheach a ghlacadh má bhíonn an ghníomhaíocht leanúnach.*
4 *Tá tú ar an eolas faoi ghníomhaíochtaí amach anseo.* *3 @1m an ceann*
5 *Féadfar measúnú a dhéanamh ar bhaill foirne aonair.*

(d)	Déan cur síos ar **thrí** bhealach inar féidir measúnú a dhéanamh ar an taispeántas gairmeacha. Tabhair cúiseanna le gach ceann díobh a roghnú. **9 marc**

Bealaí measúnaithe:

1 *Iarr tuairimí na dtaispeántóirí/ múinteoirí/ tuismitheoirí.*
Tá na tuairimí seo tábhachtach ó tharla go dteastóidh ón scoil go bhfillfidh siad arís.
Éasca le déanamh mar gur féidir bileog mheasúnaithe a ullmhú roimh ré/ a thabhairt amach ar an oíche.

2 *Aiseolas a fháil ar cheistiúcháin uathu sin a d'fhreastail/ tuismitheoirí & daltaí/múinteoirí.*
Ar fhoghlaim siad tada nua.
Éasca le déanamh ar an oíche.

3 *Chun comhlíonadh aidhmeanna/cuspóirí a thomhas.*
Ar comhlíonadh an ghníomhaíocht laistigh den bhuiséad?
Fadhbanna a tháinig chun cinn ar an oíche.

4 *Plé ranga.*
Is féidir easaontais a réiteach.
Glacadh tuairimí éagsúla.

5 *Measúnú scríofa*
Caighdeán na míreanna sa phunann
Tuairisc ar an taispeántas

3 @ 3m an ceann

1m as iad a thabhairt
1m as iad a mhíniú
1m ar chúis

C5 Is Ról Tábhachtach a Imríonn Eagraíochtaí Pobail/Fiontair sa tSochaí.

(a) Mínigh cén fáth a mbíonn baint ag daoine le heagraíochtaí pobail. **3 mharc**

1 *Chun cur le saol grúpa daoine; áiseanna/seirbhísí níos fearr do ghrúpa daoine.*
2 *Chun spiorad pobail a fhorbairt.*
3 *Rud éigin a dhéanamh ar ais don tsochaí.*
4 *Chun am saor a úsáid go fiúntach.*
5 *D'fhorbairt phearsanta an duine féin/sástacht/chun cairde a dhéanamh.*

3 @ 1m an ceann.

(b) Déan cur síos ar thrí bhuntáiste a thugann eagraíochtaí deonacha/fiontair phobail do phobail áitiúla. **6 mharc**

1 *Cuidítear le daoine a dteastaíonn sin uathu.*
2 *Cruthaíonn roinnt fiontar pobail poist nó ioncam.*
3 *Cuirtear feabhas ar sheirbhísí sa phobal.*
4 *Is féidir feabhas a chur ar chomhshaol/aiseanna áitiúla.*
5 *Forbraítear spiorad pobail agus cothaíonn sé sin mórtas.*

3 @ 2m
1m + 1m

(c) (i) Déan cur síos ar **dhá** bhealach ina bhféadfadh gnólachtaí tráchtála tacú le hEagraíochtaí Deonacha/ Fiontar Phobail. **4 mharc**

(ii) Mínigh, agus cúis amháin á tabhairt agat, cén fáth a ndéanfadh gnólachtaí tráchtála é sin. **2 mharc**

(i)

1	*Tacaíocht airgeadais-*	*Deontais* *Urraíocht*
2	*Tabhartais -*	*Úsáid feithiclí/trealamh.* *Ábhar/bia saor in aisce a sholáthar.*
3	*Daonuaireanta-*	*Ligeann d'fhostaí oibriú ar an togra le linn uaireanta oibre.* *Saineolas a chur ar fáil i réimse ar leith.*
4	*Saoráidí-*	*Ligeann d'áitreabh gnó a úsáid do chruinnithe etc.*

2m an ceann (0, 2m)

(ii)

1	*Caidreamh Poiblí Maith -*	*Is caidreamh poiblí maith é má fheictear go bhfuiltear ag tabhairt rud éigin ar ais don phobal. Fógraíocht saor in aisce don ghnó.*
2	*Sochar Cánach*	*Is féidir tabhartais ar leith a chur in aghaidh cánach.*
3	*Spiorad Pobail*	*Rud éigin a thabhairt ar ais don phobal.* *Dea-thoil sa cheantar a bhaint amach.*

1 @ 2m.

Ní mór ráiteas soiléir a dhéanamh. 0 nó 2m

(d) Scríobh tuairisc achomair **ar chuairt isteach** nó **ar chuairt amach** ar Eagraíocht Dheonach/ Fhiontar Pobail ar ghlac tú páirt inti. Bain úsáid as ceannteidil chuí. **10 marc**

Teideal	*1m*	
Aidhmeanna/Téarmaí tagartha. 2 @ 1m an ceann	*2m*	*(1 aidhm phearsanta + 1 aidhm ghrúpa).*
Údar	*1m*	
Príomhábhar na cuairte isteach nó na cuairte amach	*}*	
Réamhphleanáil	*}*	*4 phointe @ 1m an ceann*
Roinnt mionsonraí ar an eagraíocht	*}*	
Trácht ar an ngníomhaíocht féin.	*}*	
Conclúidí	*1m*	
Moltaí	*1m*	

C6 Baineann Scoileanna agus Coláistí le daoine óga a oiliúint le haghaidh Shaol na hOibre.

(a)	Liostaigh **ceithre** phíosa comhairle a chuirfeá ar chara agus é/í ag comhlánú foirm iarratais le haghaidh poist. **4 mharc**

1 Lean treoracha go cúramach/comhlánaigh i gceannlitreacha dubha nó i mbloclitreacha má shonraítear sin/cuir grianghraf leis má iarrtar sin.
2 Tóg fótachóip le cleachtadh a dhéanamh ar dtús/déan cleachtadh ar ceisteanna fada a chomhlánú.
3 Coinnigh súil ar an litriú/ar an tsoléiteacht.
4 Coinnigh cóip chun cuidiú leat ullmhú don agallamh.
5 Ná fág go dtí an pointe deiridh é/ná bíodh deifir ort á comhlánú.

4 @ 1m an ceann.

(b)	Déan cur síos ar **thrí** bhuntáiste nach buntáistí airgid iad, is féidir a fháil as saol na hoibre. **6 mharc**

1 Scileanna nua a fhoghlaim - go maith chun ardú céime a fháil/taithí mhaith má athraíonn tú post.
2 Gné shóisialta – cairde/caighdeán saoil.
3 Féinmheas – d'fhéadfá cur le do mhuinín.
4 Sochair chomhchineáil - carranna cuideachtaí/taisteal
5 Tá tú ábalta pleanáil don todhchaí - cinnteacht poist.
6 Teagmhálacha do bhreis oibre.

3 @ 2m an ceann
1m as iad a thabhairt + 1m as iad a mhíniú.

(c)	Déan cur síos ar **thrí** dhifríocht idir saol na hoibre agus an obair scoile. **6 mharc**

1 Uaireanta níos faide – d'fhéadfadh go mbeadh ort oibriú tráthnóna/ deireadh seachtaine/am solúbtha (fleisc-am).
2 Tá an obair níos praiticiúla ná an scoil - teoiric i do shuí ag deasc sa scoil.
3 D'fhéadfadh go mbeadh níos mó éagsúlachta ó lá go lá san obair.
4 Ioncam – íoctar as obair tú.
5 D'fhéadfadh go mbeadh obair foirne níos suntasaí sa láthair oibre.
6 Teicneolaíocht an Eolais /go hiondúil bíonn an teicneolaíocht níos cothroime le dáta sa láthair oibre.
7 Cineálacha difriúla éilimh – obair bhaile sa scoil, ní mór duit a bheith an-tiomanta i gcás na hoibre.

3 @ 2m an ceann
1m as iad a thabhairt + 1m ar chur síos

(d) Luaigh **trí** thréith a d'fhéadfadh fostóirí a lorg i bhfostaithe féideartha. Mínigh cén fáth ar dóigh leat go gceapfadh fostóirí gach tréith díobh sin a bheith tábhachtach.

9 marc

Tréithe ainmnithe:

1	*Iontaofacht:*	*Caithfidh fios a bheith ag fostóir nach ngoidfear aon stoc ná airgead.*
2	*Tionscnaíocht a léiriú:*	*Beidh fostóir ag iarraidh fostaí nach mbeidh air insint dó cad atá le déanamh an t-am ar fad/ a gheobhaidh bealaí éifeachtacha chun an obair a dhéanamh/a bheidh in ann déileáil le nithe nach mbítear ag súil leis go tapa agus go héifeachtach.*
3	*Gur féidir brath ar dhuine:*	*Tá fostóir ag iarraidh fostaithe a bheidh in am agus ar féidir brath orthu chun an obair a dhéanamh i gceart.*
4	*Dílseacht:*	*Bheadh fostóir ag súil go mbeadh leas na fostaíochta i gceist ag fostaithe agus go mbeadh siad ag iarraidh jab maith a dhéanamh.*
5	*Dícheallach:*	*Beidh fostóir ag súil go ndéanfaidh fostaithe a ndícheall, go ndéanfaidh siad méid chóir den obair ar chaighdeán ard.*
6	*Duine a bheidh mar chuid d'fhoireann:*	*Bheadh fostóir ag iarraidh fostaithe a bheadh ag iarraidh oibriú le chéile chun tasc a dhéanamh go maith, ní mór d'fhostaithe a bheith sásta comhoibriú le chéile.*
7	*Cur i láthair mhaith:*	*A bheith gléasta go néata, slachtmhar, agus oiriúnach chun léargas maith a thabhairt ar an ngnó.*
8	*Duine atá in ann cumarsáid go maith:*	*Beidh fostóir ag iarraidh fostaithe a bheidh in ann déileáil ar bhealach soiléir le custaiméirí/ le daoine eile.*

3 @ 3m
1m ar ainmniú
1m ar mhíniú
1m ar an tábhacht
Ní cheadaítear pointí a thabhairt an athuair